Podstawy Programowania

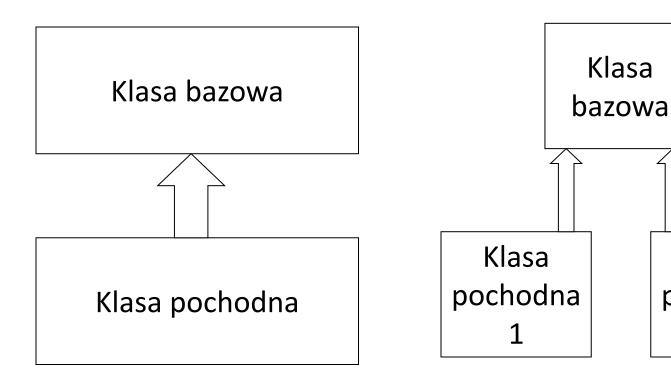
dr inż. Tomasz Marciniak

- Dziedziczenie
- klasy

Dziedziczenie

- Umożliwia wykorzystanie istniejącej klasy (lub klas) jako bazę dla nowej klasy;
- W C++ można korzystać z tzw.
 Wielokrotnego dziedziczenia, czyli tworzenia nowej klasy w oparciu o kilka klas bazowych;
- Jest kluczowym mechanizmem dla klas.

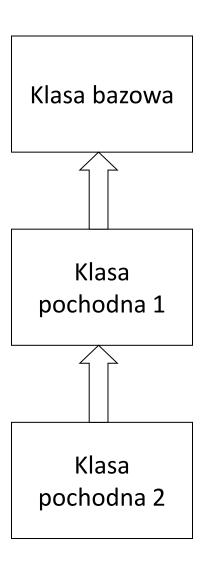
Dziedziczenie proste

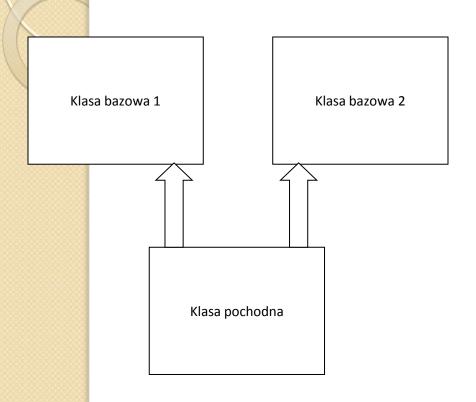
Klasa

pochodna

Dziedziczenie proste kaskadowe

Dziedziczenie mnogie

Notacja UML (Unified Modeling Language)

Nazwa klasy

Dane

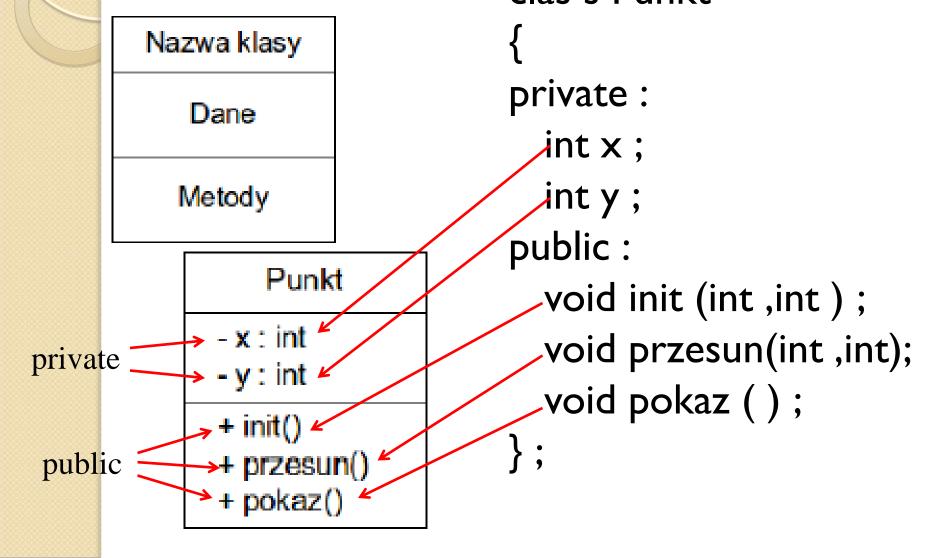
Metody

Punkt

- x : int
- y : int
- + init()
- + przesun()
- + pokaz()

```
class Punkt
private:
int x;
int y;
public:
void init ( int , int );
void przesun (int, int );
void pokaz ( );
```

Notacja UML (Unified Modeling Language) Clas's Punkt


```
#include <iostream>
    #include <math.h>
    #include <conio.h>
    using namespace std;
    class punkt{
6
        double x , y ;
        public :
        void init(double xx=0.0,double yy=0.0)
             {x = xx;}
10
              y = yy
11
12
        void pokaz ()
13 E
             { cout << "wspolrzedne : " << x << " " << y << endl ;</pre>
14
15
        double wsX() { return x ; }
        double wsY() { return y ; }
16
17
```

Dziedziczymy z klasy punkt

```
20 ☐ class punktB : public punkt{
21
        public :
        double promien()
22
23
       { return sqrt(wsX() * wsX() + wsY() * wsY()); }
24
25
26 □ int main (){
27
        punktB a ;
28
        a . init(3, 4);
        a . pokaz();
29
30
        cout << "promien
                               : " << a . promien();
31
      getch();
32
        return 0;
33
```

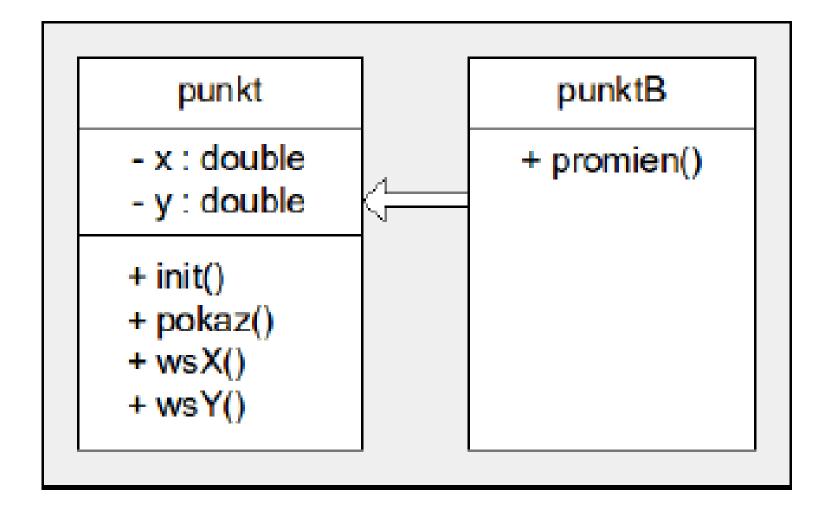
Dodajemy metodę obliczającą promień

```
20 ☐ class punktB : public punkt{
21
        public :
        double promien()
22
23
         { return sqrt(wsX() * wsX() + wsY() * wsY()); }
    } ;
24
25
26 □ int main (){
27
        punktB a ;
28
        a . init(3, 4);
29
        a . pokaz();
30
      cout << "promien
                              : " << a . promien();
31
      getch();
32
       return 0 ;
33
```

```
20 □ class punktB : public punkt{
21
        public :
22
        double promien()
        { return sqrt(wsX() * wsX() + wsY() * wsY()); }
23
24
                          Definiujemy obiekt a
25
26 □ int main (){
27
       punktB a 🦸
        a . init(3, 4);
28
29
        a . pokaz();
                              : " << a . promien();
30
      cout << "promien
      getch();
31
32
       return 0 ;
33
```

```
20 ☐ class punktB : public punkt{
21
        public :
22
        double promien()
23
       { return sqrt(wsX() * wsX() + wsY() * wsY()); }
24
   };
25
                               Korzystamy z metody
26 ☐ int main (){
                               klasy bazowej init i
27
        punktB a ;
                               pokaz
        a . init(3, 4) 5
28
29
       a . pokaz();
     cout << "promien : " << a . promien();</pre>
30
31
     getch();
32
      return 0 ;
                       wspolrzedne :
33 └ }
```

Diagram klas w UML

Metody programowania w C++

- Proceduralne,
- Strukturalne,
- Zorientowane obiektowo.

Metody programowania w C++

- Proceduralne,
- Strukturalne,
- Zorientowane obiektowo.

- •Program traktowany jako seria instrukcji i procedur działających na danych,
- •Dane całkowicie odseparowane od procedur.

Metody programowania w C++

- Proceduralne,
- Strukturalne,
- Zorientowane obiektowo.

- Stosowane do dużych programów,
- •Dostarcza technik zarządzania złożonymi elementami,
- •Łączy w logiczną całość dane i funkcje.

Programowanie obiektowe

W podejściu obiektowym

 koncentrujemy się na obiekcie postrzeganym przez użytkownika, na danych potrzebnych do opisania takiego obiektu i operacjach opisujących interakcje użytkownika z obiektem.

Czym jest abstrakcja?

 Abstrakcja polega na wyodrębnieniu i uogólnieniu najważniejszych cech problemu i wyrażeniu rozwiązania właśnie w obrębie tych cech.

Czym jest interfejs?

 Zaimplementowaną możliwością komunikacji użytkownika z obiektem, strukturą.

Struktura

```
struct produkt {
  int waga;
  float cena;
};
produkt jablko;
produkt banan, melon;
```

inny sposób:

```
struct produkt {
  int waga;
  float cena;
} jablko, banan, melon;
```

- Struktury pozwalają na przechowywanie danych różnego typu, zebranych po jedną nazwą.
- Dostęp do pól wewnątrz struktury:
 - jablko.waga=1;
 - banan.cena=4.35;

Obiekty

Struktura

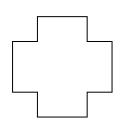
- pozwala na przechowywanie różnych typów pól;
- nowy typ danych;

Klasa

- pozwala na przechowywanie różnych typów pól;
- pozwala na definiowanie zachowań obiektu funkcji składowych;
- Nowy typ pozwalający na definiowanie obiektów.

Obiekty

Struktury danych

Funkcje manipulują ce na danych

Obiekt

Obiekty i klasy

Obiekt składa się z:

- Danych (atrybuty/elementy),
- Operacje (działania/metody/funkcje).

Klasa:

- Opisuje obiekt,
- Formalnie to typ,
- Zmienne typu określonego przez klasę to instancje / obiekty.

Dostęp do danych składowych

- obiekt.składnik
- wskaźnik->składnik
- referencja.składnik

```
pralka czerwona; //obiekt
pralka * wsk; //wskaźnik
pralka & ruda = czerwona;
  //referencja
```

Nazwa klasy

```
Słowo kluczowe class pralka{
//ciało klasy
Miejsce na dane i metody

private:
int nr_programu;
float temp_prania;
char nazwa[80];
```

Dostęp do danych składowych

- obiekt.składnik
- wskaźnik->składnik
- referencja.składnik

```
pralka czerwona; //obiekt
pralka * wsk; //wskaźnik
pralka & ruda = czerwona;
//referencja
```

Nazwa klasy

```
Słowo kluczowe class pralka{
//ciało klasy
Miejsce na dane i metody

Miejsce na dane float temp_prania; char nazwa[80];
```

Dostęp do danych składowych

Deklaracja klasy
nie rezerwuje
miejsca w pamięci

na nią

pralka czerwona; //obiekt
pralka * wsk; //wskaźnik
pralka & ruda = czerwona;
//referencja

Po co więc deklaracja klasy?

Informuje kompilator o:

- Czym jest typ opisany przez klasę,
- Jakie dane zawiera (zmienne składowe),
- Co może robić (metody),
- Ile miejsca w pamięci trzeba przygotować w przypadku tworzenia zmiennej.

```
class nazwa typu{
                                     class pralka{
              //ciało klasy
                                     private:
              // zmienne i funkcje
                                       int nr programu;
                                       float temp_prania;
          };
                                       char nazwa[80];
                            ch
                                     };
Definicja obiektu
                                    pralka czerwona; //obiekt
(tak jak każda inna zmienna)

    obiekt.składnik

                                     pralka * wsk; //wskaźnik
             wskaźnik->składnik
                                     pralka & ruda = czerwona;
              referencja.składnik
```

//referencja

Klasy i składowe

- Nowy typ zmiennych tworzy się, deklarując klasę.
- Klasa jest grupą zmiennych często o różnych typach — skojarzonych z zestawem odnoszących się do nich funkcji.
- Klasa może składać się z dowolnej kombinacji zmiennych prostych oraz zmiennych innych klas.
 Zmienna wewnątrz klasy jest nazywana zmienną składową lub daną składową.

Przykład klasy

- Klasa Car (samochód) może posiadać składowe reprezentujące: siedzenia, typ radia, opony, itd.
- Zmienne składowe są zmiennymi w danej klasie. Stanowią one część klasy, tak jak koła i silnik stanowią część samochodu.

```
#include <iostream>
    #include <comio.h>
                                 Deklaracja
     using namespace std;
                                 klasy "kwadrat"
 4 □ class kwadrat{ ←
 5
        public:
 6
           int a,b;
 8
 9 \boxminus int main(){
10
       kwadrat kw1;
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
13
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
14
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
15
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
16
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
       getch();
17
18
       return 0;
19
```

```
#include <iostream>
    #include <comio.h>
    using namespace std;
 4 □ class kwadrat{
 5
        public:
 6
           int a,b;
                               Definicja
 8
                               obiektu kw1
    int main(){
10
       kwadrat kw1;
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
13
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
14
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
15
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
16
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
17
       getch();
18
       return 0;
19 L }
```

```
#include <iostream>
    #include <comio.h>
    using namespace std;
 4 □ class kwadrat{
       public:
 6
           int a,b;
                                 Definicja tablicy
                                 obiektów "kwadrat"
 9 \boxminus int main(){
10
       kwadrat kw1;
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
13
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
14
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
15
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
16
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
17
      getch();
18
       return 0;
19
```

```
#include <iostream>
    #include <conio.h>
    using namespace std;
    class kwadrat{
        public:
 6
           int a,b;
 8
 9 \square int main(){
                              Definicja wskaźnika na
10
       kwadrat kw1;
                              obiekt typu "kwadrat"
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
13
14
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
15
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
16
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
17
       getch();
18
       return 0;
19
```

```
#include <iostream>
    #include <comio.h>
    using namespace std;
 4 □ class kwadrat{
 5
        public:
          int a,b;
 6
                                   Odwołanie do obiektu
8
    int main(){
                                   statycznego
10
       kwadrat kw1;
11
       kwadrat kw 5 ;
12
       kwadrat *wskkw:
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
13
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
14
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
15
16
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
17
       getch();
18
       return 0;
19
```

```
#include <iostream>
    #include <conio.h>
    using namespace std;
    class kwadrat{
 5
        public:
 6
           int a,b;
                                Odwołanie do tablicy
                                obiektów
 8
 9 □ int main(){
10
       kwadrat kw1:
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
13
14
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b:
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
15
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
16
17
       getch();
18
       return 0;
19
```

```
#include <iostream>
     #include <conio.h>
     using namespace std;
 4 □ class kwadrat{
 5
        public:
 6
           int a,b;
                                 Odwołanie do obiektu
                                 dynamicznego
 9 □ int main(){
10
       kwadrat kw1;
11
       kwadrat kw[5];
12
       kwadrat *wskkw;
       kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
13
       cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
14
15
       cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
       cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
16
17
       getch();
18
       return 0;
19 <sup>∟</sup> }
```

Przykład

```
#include <iostream>
    #include <comio.h>
    using namespace std;
 4 □ class kwadrat{
                      dla kw1 a=1 b=2
 5
       public:
 6
          int a,b;
                      dla kw[0] a=3 b=4
                      dla wskkw a=1 b=2
 8
9 □ int main(){
10
      kwadrat kw1;
11
      kwadrat kw[5];
12
      kwadrat *wskkw;
      kw1.a=1; kw1.b=2; kw[0].a=3; kw[0].b=4; wskkw=&kw1;
13
14
      cout << "dla kw1 a=" << kw1.a << " b=" << kw1.b;
15
      cout << "\ndla kw[0] a=" << kw[0].a << " b=" << kw[0].b;
16
      cout << "\ndla wskkw a=" << wskkw->a << " b=" << wskkw->b;
17
      getch();
18
      return 0;
19
```

Interfejs publiczny klasy

- Interfejs publiczny (szkielet interakcji miedzy dwoma systemami) składa się z metod klasy implementowanych przez twórcę klasy.
- Metody są niezbędne do tego by wykonywać akcje, zgodne z zadaniami programu, zmieniać dane prywatne czy pozwalać na dostęp do zmiennych i metod
- Metody są częścią interfejsu publicznego pomiędzy obiektem klasy a użytkownikiem tego obiektu – np. innymi funkcjami programu.

Funkcje składowe

```
class pralka{
public:
  void pierz(int
  program);
 void wiruj(int minuty);
  int nr_programu;
 float temp prania;
  char nazwa[80];
  int krochmalenie(void):
```

Funkcje w danej klasie zwykle manipulują zmiennymi składowymi. Funkcje klasy nazywa się *funkcjami składowymi* lub *metodami klasy*.

- W definicji klasy funkcje są wymieszane z danymi;
- Niezależnie od miejsca zdefiniowania składnika wewnątrz klasy – jest on znany w całej definicji klasy;
- Nazwy deklarowane w klasie mają zakres ważności równy obszarowi całej klasy.

Dane prywatne i publiczne

 W deklaracji klasy używanych jest także kilka innych słów kluczowych. Dwa najważniejsze z nich to: public (publiczny) i private (prywatny).

Kwantyfikatory dostępu

Określają dostęp do poszczególnych składników klasy z zewnątrz (czyli z programu głównego):

public

 Składnik public jest dostępny bez ograniczeń. Zwykle składnikami takimi są wybrane funkcje składowe (metody), które służą do modyfikowania określonych wartości private.

private

 Składnik private jest dostępny tylko dla funkcji składowych określonej klasy. Służy on do ukrywania zmiennych i funkcji wewnątrz obiektu.

protected

 Składnik protected jest dostępny tak jak private, z tą różnicą, że jest on dostępny również dla klas potomnych (dziedziczenie cech)

```
#include <iostream>
    #include <conio.h>
    using namespace std;
4 □ class kwadrat{
5
        private:
6
          int a,b;
9 □ int main(){
       kwadrat kw1;
10
       kw1.a=1; kw1.b=2;
11
12
       return 0;
```

```
#include <iostream>
     #include <conio.h>
     using namespace std;
4 □ class kwadrat{
 5
        private:
 6
           int a,b;
                             Błąd kompilatora,
 8
                             zmienne prywatne.
   ∃ int main(){
       kwadrat kw1;
10
                             Co możemy zrobić?
11
       kw1.a=1; kw1.b=2;
12
       return 0;
```

```
#include <iostream>
    #include <conio.h>
     using namespace std;
                            Zmieniamy na public
 4 □ class kwadrat{
 5
        public: ←
                            LUB
 6
           int a,b;
 8
 9 □ int main(){
       kwadrat kw1;
10
11
       kw1.a=1; kw1.b=2;
12
       return 0;
```

```
#include <iostream>
     #include <conio.h>
 3
     using namespace std;
                              Dodajemy metodę
    class kwadrat{
 5
        private:
 6
           int a,b;
        public:__
           SetAB(int x,int y){a=x;b=y;}
 8
 9
10
11 ☐ int main(){
12
       kwadrat kw1;
       kw1.SetAB(1,2);
13
       return 0;
14
15
```

Oznaczanie danych składowych jako prywatnych – dobre praktyki

- Powinieneś przyjąć jako ogólną regułę, że dane składowe klasy należy utrzymywać jako prywatne.
- W związku z tym musisz stworzyć publiczne funkcje składowe, zwane funkcjami dostępowymi lub akcesorami. Funkcje te umożliwią odczyt zmiennych składowych i przypisywanie im wartości.
- Te funkcje dostępowe (akcesory) są funkcjami składowymi, używanymi przez inne części programu w celu odczytywania i ustawiania prywatnych zmiennych składowych.

Akcesory

- Publiczny akcesor jest funkcją składową klasy, używaną albo do odczytu wartości prywatnej zmiennej składowej klasy, albo do ustawiania wartości tej zmiennej.
- Akcesory umożliwiają oddzielenie szczegółów przechowywania danych klasy od szczegółów jej używania. Dzięki temu możesz zmieniać sposób przechowywania danych klasy bez konieczności przepisywania funkcji, które z tych danych korzystają.

Ważne

• Definicja klasy nie definiuje obiektów!!

 Definicja konkretnych egzemplarzy tej klasy sprawia, że powstają obiekty w pamięci !!

Klasa to TYP a nie sam OBIEKT

Wewnątrz definicji klasy:

```
class osoba {
  public:
   string imie;
   string nazwisko;
   int wiek:
osoba(string, string, int);
~osoba(void);
   void przedstawSie()
  cout << "Nazywam sie " <<
        << " " << nazwisko <<
 imie
 endl:
  cout << "mam " << wiek << "
 lat." << endl;
```

 Na zewnątrz definicji klasy:

```
class osoba {
  public:
    string imie;
    string nazwisko;
    int wiek;
    void przedstawSie();//funkcja
 };
void osoba::przedstawSie()
cout << "Nazywam sie " << imie
  << " " << nazwisko << endl;
cout << "mam " << wiek << "
  lat." << endl:
```

Wewnątrz definicji klasy:

```
class osoba {
  public:
   string imie;
   string nazwisko;
   int wiek:
osoba(string, string, int);
~osoba(void);
   void przedstawSie()
  cout << "Nazywam sie " <<
        << " " << nazwisko <<
 imie
 endl:
  cout << "mam " << wiek << "
 lat." << endl:
   };
};
```

 Na zewnątrz definicji klasy:

```
class osoba {
  public:
    string imie;
    string nazwisko;
    int wiek;
    void przedstawSie();//funkcja
void osoba::przedstawSie()
cout << "Nazywam sie " << imie
  << " " << nazwisko << endl;
cout << "mam " << wiek << "
  lat." << endl;
```

- Jeżeli funkcję składową zadeklarujemy wewnątrz definicji klasy to kompilator uzna, że chcemy aby była to funkcja inline,
- Definicja funkcji składowej poza definicją klasy powoduje, że funkcja nie jest automatycznie uznawana jako inline.

 Czy funkcja zdefiniowana poza klasą nie może już być typu inline?

Może, ale trzeba to zaznaczyć słówkiem inline.

Zasłanianie nazw

- Nazwy składowych klasy mają zakres lokalny,
- W obrębie klasy zasłaniają elementy o tej samej nazwie leżące poza klasą,

Konstruktor i destruktor

- Konstruktor to specjalna funkcja składowa, która nazywa się tak samo jak klasa. W ciele konstruktora zamieszcza się instrukcje, które powodują ustawienie wartości początkowych przy tworzeniu obiektu danej klasy.
- Destruktorem klasy jest funkcja poprzedzona
 ~, której zadaniem jest "posprzątanie" w
 pamięci po obiekcie, który został zniszczony.
 Destruktor jest wywoływany automatycznie.

Definiowanie konstruktora i destruktora

Konstruktor

```
osoba::osoba(string i,string n, int w)
```

```
{ imie=i;
 nazwisko=n;
 wiek=w;
};
```

Destruktor

```
osoba::~osoba(void)
{
cout<< "Obiekt został zniszczony";
};</pre>
```

Domyślne konstruktory i destruktory

- Jeśli nie zadeklarujesz konstruktora lub destruktora, zrobi to za ciebie kompilator.
- Istnieje wiele rodzajów konstruktorów; niektóre z nich posiadają argumenty, inne nie. Konstruktor, którego można wywołać bez żadnych argumentów, jest nazywany konstruktorem domyślnym. Istnieje tylko jeden rodzaj destruktora. On także nie posiada argumentów.

O dziedziczeniu

- Dziedziczenie to specjalny mechanizm, który pozwala na tworzenie klas pochodnych względem klasy bazowej, czyli będących niejako rozbudowaną wersją klas już istniejących.
- Proces tworzenia klasy pochodnej jest bardzo prosty:

class Nowa_Klasa: public Nazwa_Klasy_Bazowej

 w tym przypadku Nowa_Klasa jest klasą pochodną i dziedziczy zawartość pojedynczej klasy bazowej

O dziedziczeniu

- Nie dziedziczymy:
 - Konstruktorów,
 - Destruktorów,
 - Operatorów przypisania.

O dziedziczeniu

- Kiedy tworzony jest obiekt klasy pochodnej najpierw wywoływany jest konstruktor klasy bazowej, a następnie konstruktor klasy pochodnej,
- Kiedy obiekt klasy pochodnej jest usuwany najpierw wywoływany jest destruktor klasy pochodnej, a potem destruktor klasy bazowej.

Przykład –bez dziedziczenia:

```
class super _pojazd
class pojazd
                         public:
 public:
                           int predkosc;
   int predkosc;
                           int przyspieszenie;
   int przyspieszenie;
                           int ilosc kol;
   int ilosc kol;
                           int kolor;
   int kolor;
                           int dopalacz;
```

Przykład ze strony http://guidecpp.cal.pl/cplus,polimorph

Przykład z dziedziczeniem

```
class pojazd
 public:
  int predkosc;
  int przyspieszenie;
  int ilosc kol;
  int kolor;
```

```
class super_pojazd : public
pojazd
{
  public:
    int dopalacz;
};
```

Sposoby dziedziczenia: public, protected, private

składniki w klasie podstawowej	sposób dziedziczenia	składniki w klasie pochodnej
prywatne chronione publiczne	•	niedostępne niedostępne niedostępne
prywatne chronione publiczne	chronione	niedostępne chronione chronione
prywatne chronione publiczne	publiczne	niedostępne chronione publiczne

Przykład ze strony http://guidecpp.cal.pl/cplus,polimorph

Interfejs a implementacja

- Gdzie umieszczać deklaracje klasy i definicje metod ?
- Każda funkcja, którą zadeklarujesz dla klasy, musi posiadać definicję. Definicja jest nazywana także implementacją funkcji. Podobnie jak w przypadku innych funkcji, definicja metody klasy posiada nagłówek i ciało.

Interfejs a implementacja c.d.

- Deklaracja musi znajdować się w pliku, który może zostać znaleziony przez kompilator.
- W pliku, w którym umieszczasz deklarację funkcji, możesz umieścić również jej definicję, ale nie należy to do dobrych obyczajów.
- Zgodnie z konwencją zaadoptowaną przez większość programistów, deklaracje umieszcza się w tak zwanych plikach nagłówkowych, zwykle posiadających tę samą nazwę, lecz z rozszerzeniem .h, .hp lub .hpp.

Plik nagłówkowy

 Na przykład, deklarację klasy Cat powinieneś umieścić w pliku o nazwie Cat.hpp, zaś definicję metod tej klasy w pliku o nazwie Cat.cpp. Następnie powinieneś dołączyć do pliku .cpp plik nagłówkowy, poprzez umieszczenie na początku pliku Cat.cpp następującej dyrektywy:

```
#include "Cat.hpp"
```

- Informuje ona kompilator, by wstawił w tym miejscu zawartość pliku *Cat.hpp* tak, jakbyś ją wpisał ręcznie.
- Uwaga: w niektórych kompilatorach wielkość liter w nazwie pliku powinna zgadzać się z wielkością liter w nazwie pliku na dysku.

Plik nagłówkowy c.d.

- Dlaczego masz się trudzić, rozdzielając program na pliki .hpp i .cpp, skoro i tak plik .hpp jest wstawiany do pliku .cpp?
- W większości przypadków klient klasy nie dba o szczegóły jej implementacji. Odczytanie pliku nagłówkowego daje mu wystarczającą ilość informacji by zignorować plik implementacji. Poza tym, ten sam plik .hpp możesz dołączać do wielu różnych plików .cpp.

